

Til:
Adressater iht. liste NB endring her

Vår dato:

Vår referanse: 12/19

Deres referanse:

Klagebehandling - Kvotevedtak Hardangervidda villreinområde 2019

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet vedtok kvote for Hardangervidda villreinområde på 6000 bukk i møte 23. april 2019. Dette vedtaket er påklaget og blir behandlet i nytt møte 23. mai. 2019 før oversendelse til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Saken

Villreinnemnda skal som statlig organ vedta årets kvote for Hardangervidda villreinområde. Anbefaling av kvote er utarbeidet av Hardangervidda Villreinutvalg, og Villreinnemnda vedtok en kvote på totalt 6000 voksen bukk 2,5 år og eldre. Til behandling i nemnda var også en søknad til Miljødirektoratet (MD) om dispensasjon fra hjorteviltforskriftens §29 for mulighet til å tildele rene bukkekort. Bakgrunnen for kvoteforslaget og påfølgende vedtak var i all hovedsak krav fra Mattilsynet om innsamling av CWD-prøver og ønsket om å nå 90% sikkerhet for smittefrihet på Hardangervidda.

Odda Fjellstyre/Røldal Fjellstyre har påklaget vedtaket i brev av 10. mai 2019. I tillegg har flere andre respondenter støttet klagen fra Odda/Røldal. Disse er: HA 267 v/Aslak Ofte/Vinje kommune, Røldal Grunneigarlag (representerer Røldal Storvald HA 300) v/Olav Rabbe, I/S Laagefjeld v/Jørn Hermansen, Odda Storvald HA 296 v/Ketil Melkeraen, Rauland Fjellstyre v/Marit Jortveit, HA10 Kvalnes-Fresvik utmarkslag v/ Håkon Brattespe og Vestfjell Grunneierlag v/Arvid Ystanes.

I hht. §36 i Hjorteviltforskriften skal ev. klage stilles til Miljødirektoratet (MD), men sendes Villreinnemnda for fornyet behandling. Dersom klagen, helt eller delvis, ikke tas til følge og nemnda ikke omgjør sitt vedtak, sendes saken til MD for endelig behandling.

Vurdering

En forutsetning for kvotevedtaket på 6000 dyr var dispensasjon fra hjorteviltforskriftens §29 om at det ble fellingstillatelser i form av egne «Bukkekort 2,5 år og eldre». Denne dispensasjonen er gitt av MD i brev 30.4.2019.

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Sentrum 16, 3630 Rødberg
egil.ronning@nore-og-uvdal.kommune.no / 31 02 46 33

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Under behandlingen i Villreinnemnda 23. april 2019 ble det også diskutert jaktstart 10. august. Det er søkt MD om dispensasjon fra jakttidsbestemmelsene og MD har sendt saken på høring med frist 31. mai. 2019. Jakttid er ikke en del av klagebehandlingen her.

I klagen fra Odda Fjellstyre/Røldal Fjellstyre fremmes et ønske om kvote på 3500 dyr og at feellingstillatelsene endres fra *Bukk 2,5 år og eldre* til *Fritt dyr*.

Odda Storvald (v/Kjetil Melkeraaen for styret i Reinsdyrutvalet Odda Grunneigarlag) støtter klagen fra Odda Fjellstyre og Røldal Fjellstyre, men ønsker kvote på 5000 dyr og med korttypen voksen bukk over 2,5 år.

Øvrige interessenter som har sendt klage har enten støttet Odda Fjellstyre/Røldal Fjellstyre eller ikke fremmet eget forslag på kvote i det hele tatt.

I/S Laagefjeld har i sin klage ikke fremmet forslag på ny kvote annet enn «*ordinære mekanismer for kvotefastsetting*». Utgangspunktet for deres klage er «*tvil omkring det faglige og juridiske grunnlaget for vinterjakt*» som Villreinnemnda bruker som argument i sin vurdering. I/S Laagefjeld mener altså at grunnlaget for vinterjakt er for svakt til at Villreinnemnda kan bruke dette som argument for sitt vedtak om tildeling av 6000 bukk.

I/S Laagefjeld påpeker at nemnda i sin saksframstilling beskriver en struktur og kalvetilvekst i stammen som er lav i fht. bestandsmålene. I/S Laagefjeld påpeker at denne slutningen i seg selv utgjør den risiko som de også mener kvoteanbefalingen medfører.

I likhet med flere andre klagere påker I/S Laagefjeld at det ikke er påvist CWD på Hardangervidda og at Mattilsynet heller ikke har noen plan for tiltak dersom det blir påvist. På dette grunnlaget mener de «*at kvotevedtaket som er gjort kjennes ugyldig*».

I klagen fra Odda Fjellstyre/Røldal Fjellstyre (OF/RF) er det henvist til det juridiske grunnlaget for vedtaket, nemlig Naturmangfoldsloven §§ 8, (kunnskapsgrunnlaget) § 9 (føre var prinsippet) og §10 (økosystemtilnærming og samlet belastning). Deres klage underbygges med at sjansen for smitte er svært lav og henviser til resultatene i Nordfjella.

Videre argumenteres det med at hensynet til dyrevelferd må veie langt tyngre enn å friskmelde er i utgangspunktet frisk villreinstamme. Begrunnelsen for argumentet er den store stressbelastninga som kvotevedtaket vil medføre når en bare skal jakte voksen bukk. De mener at dette vil stresse flokkene mye mer enn ved normal jakt. Bukkenes bruk av vidda er også et argument og de refererer her til de om lag 400 bukkene som brukte området rundt Hardangerjøkulen for noen år tilbake. Disse ble jaktet hardt på og det har fremdeles ikke kommet bukker tilbake. Erfaringene herfra burde være vurdert i fht. Naturmangfoldlovens §8, påpeker klageren.

Odda Fjellstyre/Røldal Fjellstyre (OF/RF) hevder at mange bukker bidrar til bedre betingelser for simlene i kampen om matfatet ved at bukkene graver fram maten, men blir senere jaget av simler med horn. Klageren hevder derfor at føre var prinsippet må ligge til grunn for å hente ut de prøvene en ønsker og at en må bruke lenger tid. Stort uttak av bukk vil også medføre seinere brunst.

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Sentrum 16, 3630 Rødberg
egil.ronning@nore-og-uvdal.kommune.no / 31 02 46 33

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Odda Fjellstyre/Røldal Fjellstyre skriver også i sin klage at kvotevedtaket vil medføre stor belastning, stort antall kort og jegere og mye stress under jaktutøvelsen. Sjansen for skadeskyting av andre dyr vil bli stor etter hvert som bukketallet går ned. Det hevdes også at sjansen for feilskyting øker og at disse dyrene kan bli liggende igjen i terrenget. De hevder at ved å tildele fritt dyr så vil ikke slike situasjoner oppstå og at det tross alt er mulig å påvise ev. CWD i andre dyr enn bukk.

Odda Fjellstyre/Røldal Fjellstyre påpeker at det Mattilsynets krav til prøvetaking og trusler om ev. vinterjakt som nå styrer kvotevedtaket. (OF/RF) hevder at det eneste formålet med med rask friskmelding av Hardangervidda, som er presentert for dem, er at stamma kan være aktuell for reetablering i Nordfjella etter brakkleggingsperioden på minimum 5 år. De skriver videre at Mattilsynet aldri har svart på hva som skjer dersom en finner smitte på Hardangervidda. De hevder derfor at det vil være fornuftig å bruke 2 år ekstra på å nå nødvendig antall prøver i ei stamme som i utgangspunktet er frisk.

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Sentrum 16, 3630 Rødberg
egil.ronning@nore-og-uvdal.kommune.no / 31 02 46 33

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Odda Fjellstyre/Røldal Fjellstyre mener en kan oppnå tilfredsstillende resultat med langt lavere kvote på 3500 dyr og frie kort. De begrunner det slik:

- I 2018 vart det felt 42 % vaksen bukk på 1.050 frie kort. På korta til Odda og Ullensvang Fjellstyre på Ullensvang statsalmenning var felling på over 50 % vaksen bukk.
 - I perioden 1989 til 2018 er det gjennomsnittleg felt 41 % vaksen bukk på frie kort (sjå vedlegg 4). Gjennomsnittlegtotalfelling i same periode er 32 %.
 - I kommunane i Hordaland er ein innstilt på å opna jaktområda for kvarandre på statsalmenningane. Ein kan også sleppa private kort i desse kommunane inn på statsalmenningane etter 1 eller 2 veker av jakta, då sjansen for å fella dyr på statsalmenningane er langt større enn i dei private områda lenger vest.
 - Vi kan oppfordre jegerane til å levere inn ubrukte jaktkort så snart dei har gitt opp eiga jakt.
 - Ein kan vurdere lemping på vilkåra med jaktlag og opna for nye jaktlag i løpet av jakta.
- Fjellstyra i Hordaland kan overføre kort til andre fjellstyrer der det eventuelt er innanbygds jegrar som ikkje får kort (til innbygds pris)

Det er fullt realistisk å oppnå ei felling på mellom 40 og 50 % med ein kvote på 3.500dyr, som gir frå 1.400 til 1.750 felte dyr med ein betydeleg overvekt av vaksne bukkar.

Med ein kvote på 3.000 dyr i 2020 (med hovudvekt på frie dyr) vil vi nærma oss målet på 90% sikkerhet for at det ikkje er CWD i stamma. Etter jakta i 2020 vil ein kunne foreta ei revurdering av målet og sjå kor mykje som manglar for å vera oppe i 90% sikkerheit for at det ikkje er CWD smitta dyr på Hardangervidda. Om det må brukast eit tredje og/eller fjerde år for å komma i mål til 90%, er viktigare enn å utsette villreinstamma for dei uheldige omstenda som vil vera der slik vedteken kvote og korttype legg opp til. Ved å bruka inntil to år lengre tidnærmar vi oss målet på ein måte der dyra ikkje vert like uro og stressa som med ein kvote på 6.000 dyr. Færre jegrar og bruk av "Fritt-dyr" kort vil opna for meir samarbeid over grenser med mogelegheit for ei betre felling med eit lågare tal fellingsløyver. Dersom ein ikkje oppnår målet om 90 % sikkerhet er det heller ikkje noko krise for villreinen, då vi har dokumentert at den med nesten 100 % sikkerhet i utgangspunktet er frisk

Etter jakta i 2020 vil ein kunne foreta ei revurdering av målet og sjå kor mykje som manglar for å oppnå 90% sikkerheit.

Odda Fjellstyre og Røldal Fjellstyre ber om at klagene blir vurdert samla av begge klageinstansar med bakgrunn i at det er ein samanheng mellom korttype og kvotestørleik.

Odda Fjellstyre og Røldal Fjellstyre vil ha ein kvote på 3.500 dyr og at fellingstillatelsane blir gjort om frå korttypen "vaksen bukk over 2,5 år" til "Fritt dyr".

Klagene som er innkommet er godt begrunnet men med forskjellige argumenter. Likevel er det kvotestørrelsen og tidsaspektet eller tidsrommet for gjennomføringen som det knyttes størst innvendinger mot, i tillegg til å felle kun bukk 2,5 år og eldre. Flere ønsker dermed lenger tid på gjennomføringen, og noe reduksjon av antallet fellingstillatelser. Øvrige momenter i klagene som er fremkommet er bl.a. at nemnda ikke har vurdert disse opp mot Naturmangfoldlovens bestemmelser. Dette er ikke kommentert ytterligere her for det fremkommer i saksbehandlingen i 1. runde.

Konklusjon: Saksbehandler kan ikke se at det er fremkommet nye momenter i klagebehandlingen som ikke ble vurdert i 1. gangs behandling. At klagerne ikke har helt sammenfallende forslag tilsier vel også at oppfatningen ikke er entydig. I tillegg har de fleste klagerne sannsynligvis kunnet gi innspill til Villreinutvalget under deres behandling av det

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Sentrum 16, 3630 Rødberg
egil.ronning@nore-og-uvdal.kommune.no / 31 02 46 33

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

opprinnelige kvoteforslaget. Villreinnemndas opprinnelige vedtak bør dermed bli stående og oversendes Miljødirektoratet for endelig behandling.

Forslag til vedtak:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet opprettholder sitt vedtak fra 23. april og tildeler totalt 6 000 dyr, som rene bukkekort «buk 2,5 år og eldre».

Villreinnemnda sender dermed saken videre til Miljødirektoratet for endelig behandling.

Behandling i telefonmøte 23. mai i Villreinnemnda:

Klage fra Ulleren jaktlag datert 14. mai er fremmet for nemnda og framlagt av Endre Læg Reid i møtet. Det ble enighet om at klagen inntas i møtebehandlingen.

Endre Læg Reid fremmet følgende forslag:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet opprettholder sitt vedtak fra 23. april 2019. *Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet støtter Hardangervidda villreinutvalg sin kvoteanbefaling for 2019, og vedtar dermed en kvote i Hardangervidda villreinområde på totalt 6 000 dyr, tildelt som rene bukkekort «buk 2,5 år og eldre».*

Vedtaket forutsetter at søknad om dispensasjon fra hjorteviltforskriften §29 innvilges, og at det blir utformet egne kontrollkort for denne typen dyr.

Villreinnemnda vil imidlertid påpeke at dette er en utenkelig kvote i en normalsituasjon der bestandsforvaltning skal ligge til grunn. Men i frykt for at Mattilsynet skal ta i bruk vinterjakt for å få inn nok CWD-prøver, så finner Villreinnemnda det rett å støtte kvoteforslaget fra Villreinutvalget.

Villreinnemnda sender dermed saken videre til Miljødirektoratet for endelig behandling.

Forslaget fra Endre Læg Reid ble votert over og fikk tilslutning mot Johnny Vikne sin stemme.

Vedtak, 10 mot 1 stemme:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet opprettholder sitt vedtak fra 23. april 2019. *Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet støtter Hardangervidda villreinutvalg sin kvoteanbefaling for 2019, og vedtar dermed en kvote i Hardangervidda villreinområde på totalt 6 000 dyr, tildelt som rene bukkekort «buk 2,5 år og eldre».*

Vedtaket forutsetter at søknad om dispensasjon fra hjorteviltforskriften §29 innvilges, og at det blir utformet egne kontrollkort for denne typen dyr.

Villreinnemnda vil imidlertid påpeke at dette er en utenkelig kvote i en normalsituasjon der bestandsforvaltning skal ligge til grunn. Men i frykt for at Mattilsynet skal ta i bruk vinterjakt for å få inn nok CWD-prøver, så finner Villreinnemnda det rett å støtte kvoteforslaget fra Villreinutvalget.

Villreinnemnda sender dermed saken videre til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Sentrum 16, 3630 Rødberg
egil.ronning@nore-og-uvdal.kommune.no / 31 02 46 33

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet

Med hilsen

Endre Læg Reid (s)
Leder

Egil Rønning
Sekretariat

Adressater:

Miljødirektoratet
Fylkesmannen i Oslo og Viken
Fylkesmannen i Vestland
Fylkesmannen i Vestfold og Telemark
Vald i Hardangervidda villreinområde
Hardangervidda Villreinutval
Hardangervidda Grunneiersamskipnad
Samarbeidsorganet for fjellstyrene på Hardangervidda
Kommunene i Hardangervidda villreinområde
Medlemmene i Villreinnemnda for Hardangervidda

Sekretariatsadresse:

Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Sentrum 16, 3630 Rødberg
egil.ronning@nore-og-uvdal.kommune.no / 31 02 46 33